

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročino. Reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravnništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/l. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIS

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtrek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročino za list. Za oglase in reklamne novice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inerdatni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Javite nam nemudoma naročnike za 2. številko Zvončka.

Ne tako!

Marsikatero učiteljsko zborovanje imam že za seboj, a še nikdar nisimo bili tako burni in obenem krivični doslej. Slep smo drveli čez drn in strn za lepo donečimi in razdražljivimi besedami tovariša, ki bi moral kot delegat društva opravičiti nastop in izpad proti delegaciji in poverjeništvu na zadnji pokrajinski skupščini v Šoštanju.

Mesto, da si potrčamo na prsa in s tovarišem delegatom vred zakličemo »mea culpa«, smo si nadedli izzivalno masko na obraz ter vrgli poverjeništvu UJU in delegaciji rokavico spora.

Delegatu se ne čudim, če se hoče izmazati iz mučnega položaja.

Ne razumem pa, kaj je treba potem društvu dajati ponesrečenemu delegatu še pogum, da ponovno iznese vse žalitve, za katere nima dokazov.

Če so delegati ostalih društev zahtevali na skupščini, da se odvzame našemu delegatu beseda radi neparlamentarnih izrazov, je potem gotovo čudno stališče, ki ga je zavzelo naše društvo v tej zadevi.

Naš delegat je ostal na skupščini osamljen, kar je neovrgljiv dokaz, da je pogrešil.

Nikakor ne moremo zahtevati od poverjeništvu zadoščena zato, če je delegacija zahtevala kazen.

Sam je izzival, zato mora tudi sam nositi vso odgovornost recte društvu, ki ga je izbralo in poslalo.

Če pa to ni jasno našemu društvu, mu naj pomaga bog.

Kako smo pa mi napravili? Skrili smo glavo v pesek, kakor noj, in naenkrat prinesli na dan, kako strašno smo tudi mi užaljeni, ker se delegaciji in po-

* G. Bogomilu Medveščaku, delegatu logaškega učiteljskega društva, ki je komaj prišel preko meje in mu gotovo niso znani vsi boji in vse delo, ki ga je imelo učiteljstvo v preteklosti pri ustvaritvi svoje organizacije, niti dobro ni proučil tukajšnjega položaja, pa mu je nasedel »Narodni Dnevnik«, v katerem nedokazano meče očitke in napada vodstvo naše organizacije in Ljubljani, naše vodstvo v Beogradu. Žali vseppek in celo našega referenta v ministrstvu prosvete. Reči moramo le eno: »Oče odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo.« Uredništvo.

verjeništvu ni hotelo poslušati neutemeljenih žalitev našega delegata.

Imenitno zares! Iz dosedanjih krivcev smo postali namah tožniki. In kako duhovito smo jo izvili. Vi ste nas razžalili, mi smo vas (kako velikodušno priznanje), pa smo kvič je vpilo vseppek.

O sveta domišljija! Povejte no, kako pa je poverjeništvu razžalilo društvo, recte delegata? On naj bi na skupščini v dostojnem tonu ožigosal, kar vidi slabega v organizaciji. Ostali delegati bi ga na rokah nosili iz hvaležnosti, ker jim je odprl oči na stežaj, da vidijo v učiteljski organizaciji »Sodomo in Gomoro«!?

Prvi fakt je, da je delegacija zahtevala, da se našemu delegatu odvzame beseda. Drugi fakt je zopet, da je poverjeništvu moralo to zahtevo uvaževati in tov. M.* odvzeti besedo.

Koga torej zadene krivda? Na vsak način naše društvo, ki je bilo toliko nepredvidno, da je poslalo na skupščino vročekrvnega delegata, kateri je mislil, da sme in more na skupščini neovirano zabavljati in žaliti do mile volje.

Noben učitelj ne bi mirno prenesel kritike na tak način in s takimi žalivkami.

Ne čudimo se torej ogorčenju ostalih delegatov in pa zahtevi pov. UJU, če zahteva tozadevno opravičilo.

Zato ni prav, da smo v otročji samozavesti in ošabnosti pustili oditi zastopnika poverjeništvu brez uspeha od zborovanja.

S ploskanjem pač ne bomo spravili s sveta cele zadeve, pač pa dajemo s tem sebi ubožno izpričevalo, da nas zavleče sladka beseda tudi v prepad, če to želi tisti, ki jo je izgovoril.

Dostojanstvo poverjeništvu zahteva, da ne popušča v svoji zahtevi. Naše okrajno učiteljsko društvo mora zopet ugrizniti v kislno jabolko ter povoljno urediti to zadevo.

Imamo nov odbor, ki bo menda kos svoji nalogi.

Kar se tiče tov. M.* pa le nikakih sentimentalnosti. Iztreženje je vsakemu potrebno in zdravo. Kriv je, pa naj stokrat reče, da ni. Njegovo subjektivno prepričanje za nas ne velja.

Cela delegacija, ki je bila v Šoštanju zbrana, vendar ne bo pristranska.

Zato ima poverjeništvu tudi prav, ko zahteva svoje pravo.

Z veseljem pozdravljamo vsakega, ki nam prinese dobro voljo dvigniti naš stan in organizacijo na višek. To se pa nikdar ne doseže z zabavljanjem in žalitvami.

Vedno je lažje nodirati nego zidati. Zato so nam dobro došli le oni, ki so voljni graditi.

Poštena in vestna kritika je vedno zdrav pojav sanacije v organizaciji. Vendar je vedno princip kritike dokaz.

In sicer dokaz, ki je fakt. Fakt pa je zopet le tedaj, če ga lahko povem, kadar kritiziram.

Kakor hitro pa ne navajam dokazov, tudi nimam pravice kritikovati, ker to ni več kritika pač pa navadna hujskarija, katere namen je nekaj razdirati, česar sam nisem zgradil.

Razdiračev pa ni vesela ne organizacija pa tudi ne ostala človeška družba, ker pomenijo minus v napredku.

Morda bo kdo mislil, da svojih misli nisem iznesel na društvenem zborovanju iz strahu. A temu ni tako. Začelo se je pred učiteljsko javnostjo v Šoštanju, pa sem si mislil, da bo prav, če se tudi tako konča v »Učit. Tovarishu«. No, tragikomedijo sem pa tiho gledal.

Mirče Kosin.

ERNEST ŠUSTERŠIČ:

Ročno in vzgojno delo na dež. razstavi v Kromerizu.

(Donesek k uvedbi rokotvornega pouka v naših šolah.)

(V »Češkem Učitelju« napisal J. Š.)

Na deželni gospodarsko-obrtni razstavi v Kromerizu je bilo zastopano narodno, srednje, trgovsko in industrijsko šolstvo. Od vseh strok je bilo posebno narodno šolstvo, namesčeno v poslopju Komenskega šole, najbolj obiskano in tu je bila najbogatejša zbirka ročnih del in risarskih izdelkov. Pisana je bila množica predmetov učenčeve roke in vse je vabilo povprečnega gledalca ter ga pritezalo k sebi s svojo mnogovrstnostjo, originalno zamiselnostjo in s sigurno manualno ročnostjo, kar vse, kakor je znano, tako rado zapelje našo javnost k površni sodbi (n. pr. presojevanje razstave ročnih del, katero so priredili nemški kolegi v Jindřihovem Gradcu).

Kaj je bilo tu različnih izdelkov iz papirja, lesa, gline in drugih sirovin, kaj vzorcev, po katerih moreš spoznati postopanje v poedinih strokah tehniške spretnosti! Kar pa je imelo za učitelja največjo ceno, je bilo to, da so bili — v vsem tem kaosu, med vsemi temi plodovi raznega doumetja ročnih del — tudi vzorci prave vrednosti, ki so svedočili, da se je učiteljstvo, po primeroma kratki dobi dveletne nejasnosti in poizkusov, z lastnim trudom dvignilo in usmerilo — kakor vselej — ter nastopilo pravo pot. Dokazalo je zopet, da so se našli tudi tu pripadniki stanu — kakor se pač uveljavljajo v vseh strokah vede in umetnosti — kateri se trudijo z lastno silo zmanjšati strmec, povzročen za

neprimernim prenatrjenim odlokom. Vzgojno ročno delo je postalo tu metoda, sredstvo, s katerim morejo učenci izraziti svojo notranjost, pokazati plodove svojega doumetja in truda in kako se podrejšajo posameznim predmetom, katerih snov poglabljajo in utrjujejo, razširjajoč tako obzorje učenčeve znanosti in goječ tudi njegovo ročnost, povečajoč njegovo telesno jakost. S tega vidika pomeni Kromeriška razstava znaten napredek.

Bila so sicer še mnoga neokusna dela, n. pr. razni ornamentalni okraski »za vsako ceno«, vzorci stare smeri igračkarije, lepencarstva itd. Torej cele vrste zabojčkov, škatljic, mizic, okvirčkov, okrašenih z raznimi barvastimi nalepkami, z zarezkami, ljubjem in valovitimi okraski, ki niso odgovarjali niti najskromnejšim zahtevam okusa, izgotovljeni brez ozira na zadružno življenje učenčeve v šoli in zveze z ostalimi učnimi predmeti.

Vidni so bili tudi vplivi raznih pripomočkov, ki so se pojavili kot posledica odloka o uvedbi ročnih del, n. pr. Kriebeljovih, zabavnih delavnice, Veselovih. Predmeti izvršeni natančno po navodilu, brez ozira na individualnost, iz katere bi morali vzrasti ter na zanimanje in starost učenčev; daleč oddaljeni od izpolnitve zahteve po koncentraciji učne snovi!

Viden je pa bil tudi vpliv izjemno dobrega načrta za smernice ročnega

LISTEK.

Sveži grobovi.

Svojemu tovarišu in nekdanjemu učitelju Leopoldu Cimperšku.

Grobovi tulijo...

in kot vampirji se vijajo po zraku in žrtve iščejo z bodečimi očmi.

O Župančič.

In našli so si žrtve. Tam v prijazni Loki, med mirno snivajočimi jesenskimi gozdovi, iz srede jesenskih cvetk, iz srede hvaležnih otroških src, so ugrabili njih vzgojitelja Poldo Cimperška.

Kako kruti so grobovi! Zakaj si zbirajo moze, ki zapuščajo nenadomestljivo vrzel?

To pot je bil njih plen bogat. Ugrabili so vrtnarja, ki ga pogrešajo cvetice na oknu — na vrtu. In najbolj cvetke otroških src! Kdo jih bo negoval še s tako slabostjo? Kako žejno so požirale svojo hrano v njegovih besedah. Našel je vedno najboljšo pot do nežnih dušic. In mladina je s hvaležnostjo sprejemala od njega nauke, dobroto in ljubezen. In vse je vrnila s ljubeznijo. S spretno roko človeka, ki pozna življenje, nas je vodil preko šolskega praga v svet. Pripravljala nas je na težko pot s tisto potrpežli-

vostjo, ki jo imajo le pravi prijatelji mladine. Ni mu šlo za zdravje, katero je bilo vedno bolj rahlo, kadar je videl v tem korist njemu zaupanim. — Odpiral nam je oči za naravo, katere velik prijatelj je bil. Vse bolj z veseljem smo listali v njeni brezkončni knjigi, kajti njegovo navdušenje nas je podžigalo.

Jokali smo, ko smo zapuščali šolo in njega, našega najboljšega učitelja in prijatelja. In jokali so mlajši, ko je on zapustil šolo, kateri je posvetil 18 let svojega dragega življenja, da so se veselili malčki drugod. A njih veselje je bilo kratko... Ko je ostavil nje, se ni nihče več veselil.

Ob najboljšega tovariša smo. Med onimi redkimi je bil, ki jim je tovarištvo poleg mladine in domovine vse. Njegova družabnost ga je priljubila vsem. Kadar je izostal, smo ga pogrešali. — Sedaj ga bomo pogrešali vedno.

Zakaj otrpnila je roka, ki je negovala cvetice. Onemela so usta, ki so širila nauk o dobroti in ljubezni. Tovariško srce ne bije več.

In darovalo se mu je cvetje, da mu druguje na tihem loškem gričku. V vencu in šopke se je strnilo ter mu prineslo zadnje pozdrave hvaležnih učencev in zvestih tovarišev, ki so se šele ob njegovih smrti prav zavedli, koga ni več.

Martica.

† Davorin Vodenik.

Krasnega dne 16. oktobra t. l. so se valile iz Maribora in okolice na mirno pokopališče v Pobrežju goste množice, pestre kakor gozdovi, ki so nas pozdravljali s ponosnega Pohorja; poleg častitljivega dostojanstvenika so korakali priprosti ljudje, pred onemoglim starcem zorna mladina, za krepkim nacionalistom, ljubečim svobodo, je s sklonjeno glavo šel ruski begunec, a vmes so šle resnih obrazov gruče meščanstva.

Opazovalec te množice je mogel spoznati, da številni pogrebci ne gredo na njivo božjo, da bi po običaju spremenjali vsakdanjega zemljana na njegovi poslednji poti, marveč, da hočejo počastiti zaslužnega moža in se mu zahvaliti za njegova dela.

Blagopokojnik, katerega smo položili k večnemu počitku, je bil Davorin Vodenik, upravitelj IV. deške osnovne šole v Mariboru.

Prekrasen dan njegovega pogreba je bil slika njegovega življenja, žalujče množice pa žive priče njegovega delovanja.

Umrli je bil rojen leta 1873. na Pragerskem. Študiral je v Gradcu, kjer je leta 1894. napravil zrelostni izpit. Najprej je bil nekaj mesecev nameščen v Lanzenkirchnu na Nižjem Avstrijskem,

a ker mu delovanje med Nemci ni ugašlo, je prosil za namestitev med rojaki. Nato je služboval na Kapli, pri Mariji Snežni, v Slovenski Bistrici in Brezicah ob Savi. Na navedenih mestih se je marljivo udejstvoval v narodnih društvih. Leta 1903. je bil imenovan za nadučitelja pri Spodnji Sv. Kungoti pri Mariboru, kjer je ostal 15 in pol leta. V tem kraju, začetim od vsenemških valov, je imel jako težavno stališče; toda s svojo vestnostjo in ljubeznivostjo si je kmalu pridobil večino prebivalstva in sčasoma tudi najhujše narodne nasprotnike, tako, da so mu čez nekaj let celo zaupali komisariat nad občino Gradiška. Zaradi dobrega glasu kot šolnik in marljiv izvenšolski delavec je bil spomladi 1919. pozvan v Maribor in poverjen z vodstvom IV. deške osnovne šole. Ker na je bilo ljudstvo proti novi državi in njenim organom zelo nahujskano, ni bil njegov novi delokrog prijeten, temveč je moral žrtvovati mnogo truda, da je končno led prebil.

Davorin Vodenik je bil moderen učitelj. Obiskoval je več tečajev in se zanimal za vse novosti na pedagoškem polju; nikdar pa ni brezmišlelo posnemal novotarij, vedno je vsako novo smernico resno premoševal in le, kar je bilo razmeram primerne, je pridružil starim izkustvom.

Šolske upravitelje in upraviteljice prosimo, da odgovore na dopisnico glede knjižnic in društev.

dela, ki ga je izdalo ministrstvo. Tako se je oglašalo v tej množici, da si skromno — nalik vijolici — dobro delo, ki se je prijelo in poznalo korenine, katerih ni mogoče prezreti. Učiteljstvo je že domelo načela in pomen ročnega dela in se ne žene za zunanji efekti, za katere žanje samo pohvalo neinformativne mase, temveč mu služi kot sredstvo pri pouku. Ono skrbi, da bi delo, izvršeno v šoli, izviral iz notranosti učenca, da bi ne bilo diktirano, kopirano po vzorcih, ampak da bi imelo izvor v psihi, ne da bi bilo popolno, kar se tiče zunanje forme, temveč da stavi deco pred razne naloge, katere bo morala v življenju obvladati; uči jih na poizkusih, spadajočih v krog raznih predmetov, pojasnjevali probleme in bistvo nastajanja in stvarjanja. S temi vzorci je razstava znatno pridobila in bilo bi priporočljivo, da bi bili prihranjeni in postali pristopni učiteljstvu tudi izven obliža.

Prednost teh del je, da so se prilagodila popolnoma — sledeča učnemu načrtu — željam in interesom otrok, kakor jih vzbujajo delovanje naravnih vplivov raznih letnih časov in stik z ostalimi učenci, pa naj so to papirnati zmaji, aeroplani, »pečenje« kolačev, kadar je žegnaje, sanke, potrebne stvari za otroke otroških vrtcev, gledališča z lutkami, krmilnice in hišice za ptice, okrašenje razreda za 28. oktober, ob prazniku rojstnega dne prezidenta ali za druge proslave. Preskrba cvetlic v vrtovih in cvetličnjakih (količi), priprava za zimo, sušenje sadja, gob in zdravilnih rastlin,

in končno tudi izvrševanje zaznamkov o izkušnjah, pridobljenih pri opazovanju naravnih pojavov.

Tu — v stroki poglabljanja učne snovi raznih predmetov — so bili zastopani vzorci, predvsem za nazorni nauk in realije, dopolnjujoči enostransko izobrazbo razuma z razvojem ročnišnosti in s pozornostjo na motorični tip predstavljanja. N. pr. vzorci modeliranega sadja, gob, živali (značilni deli) in poedinih delov živalskega telesa (plavalna noga itd.). Model tlačilne in sesalne črpalke, sestavljen iz premičnih delov pobarvanega lesa, mehanika ptičje-ga kljuna in prerez strupenega gadovega zoba. Škatle za smotreno urejevanje zbirk hroščev in mineralij, sestavljeni škripci iz lepenke in deščic na stojalu. Pri nauku o toploti »papirna kača«, baloni napolnjeni s toplim zrakom (mon-golfieri). S številnimi predmeti je podan dokaz, da pridobi telo z znižanjem težišča stalen položaj. Model obločnice, narejen iz neporabnega šestila. Da pojasnijo življenje naših prednikov v zgodovini, so bili tu vzorci primitivnega orodja, posod in žar, modeliranih iz glin, husitsko orožje, vozne utrdbe in posebne originalni vzorci: kako je človek stanoval in kako stanuje. N. pr. stanovanje Eskimov, stavba na kolen, indijski stan, slamnata streha, zgradba iz debel, naše koče, seniki in podobno, kar so napravili učenci meščanske šole v Loštich iz glin in drugega materiala (slame, mladik itd.).

(Dalje prihodnjič.)

Tri interpelacije v korist učiteljstva od nar. posl. min. dr. Žerjava in dr. Lj. Pivka.

Za izplačilo razlike upokojemcem iz leta 1919. — Za vštetje vojnih let. — Proti zaračunavanju naravnih stanovanj za učitelje, ki jih prejema ju od občin.

Narodna poslanca dr. Pivka in doktor Žerjav sta vložila na finančnega ministra dr. Stojadinovića radi izplačila dolžne diference na učiteljske penzije od 1. decembra 1919 do 31. marca 1925 sledeči upit:

»S 1. decembrom 1919 so bili učitelji s kronskimi plačami, ki so bili upokojeni med 26. avgustom in 31. oktobrom 1919 prevedeni na dinarske penzije. Stvar je bila prevedena pravilno zakonitim potom, vsi imajo v rokah dekrete, že 27. novembra 1923 je finančno ministrstvo pravilno odločilo, da pripada tem učiteljem razlika od 1. decembra 1919 dalje (glej sklep D. R. Br. 44.558, odobreno od glavne kontrole 15. aprila 1915, štev. 20.486), toda še do danes niso prejeli ničesar. Od 1. aprila 1925 dalje se jim pravilno izplačuje penzije v dinarjih, dočim izgleda, da bi trebalo vso diferenco za nazaj, t. j. od 1. decembra 1919 do 31. marca 1925 izplačati iz oddelka »dolgovi iz prejšnjih let«.

Tu gre za same stare ljudi, ki trpe glad. Ne samo oni, temveč tudi celokupna javnost se škandalizira, da ne morejo priti do svojih pravic, posebno, ker so napravili na račun plače že skoro vsi dolgove, za katere morajo plačevati

ogromne obresti. Ker gre tu za relativno majhne vsote in je izplačilo starih ljudem sigurno častna dolžnost države, vprašava g. finančnega ministra:

1. Ali mu je znano, da navedena diferenca upokojenim učiteljem za dobo od 1. decembra 1919 do 31. marca 1925 še ni izplačana.

2. Ali je pripravljen odrediti, da se izvrši to izplačilo takoj. Prosi za pismen odgovor.

Beograd, 26. oktobra 1925.

Dr. Ljudevit Pivko l. r., narodni posl. —
Dr. Gregor Žerjav l. r., narodni posl.

Na prosvetnega ministra sta vložila imenovana poslanca interpelacijo radi vštetja vojnih let učiteljem iz prečanskih krajev po kraljevi uredbi od 30. julija 1920, ker so bila ta leta priznana od pokrajinskih prosvetnih oblasti takoj po prevratu in na podlagi imenovane kraljeve uredbe, kar pa sedaj ministrstvo za prečansko učiteljstvo osporava.

Na istega ministra sta imenovana poslanca vložila tudi interpelacijo radi zaračunavanja naravnih stanovanj onim učiteljem, ki prejemajo naravna stano-

vanja od občin. Mnogo učiteljev prejema stanovanje od občin tudi kot odškodnino za upravljanje šolskega posloja ali poslov pri krajnem šolskem svetu; nekatere občine dajejo stanovanje, da je več kompetentov za dotično mesto itd., ker je sploh težko sicer dobiti učitelja za dotični kraj. Vsekakor bo sedaj padla odločba, ali je sploh država upravičena zaračunavati stanovanja, ki jih daje občina in je upati, da dobimo tozadevni pravilnik.

Učiteljstvo je že domelo načela in pomen ročnega dela in se ne žene za zunanji efekti, za katere žanje samo pohvalo neinformativne mase, temveč mu služi kot sredstvo pri pouku. Ono skrbi, da bi delo, izvršeno v šoli, izviral iz notranosti učenca, da bi ne bilo diktirano, kopirano po vzorcih, ampak da bi imelo izvor v psihi, ne da bi bilo popolno, kar se tiče zunanje forme, temveč da stavi deco pred razne naloge, katere bo morala v življenju obvladati; uči jih na poizkusih, spadajočih v krog raznih predmetov, pojasnjevali probleme in bistvo nastajanja in stvarjanja. S temi vzorci je razstava znatno pridobila in bilo bi priporočljivo, da bi bili prihranjeni in postali pristopni učiteljstvu tudi izven obliža.

Prednost teh del je, da so se prilagodila popolnoma — sledeča učnemu načrtu — željam in interesom otrok, kakor jih vzbujajo delovanje naravnih vplivov raznih letnih časov in stik z ostalimi učenci, pa naj so to papirnati zmaji, aeroplani, »pečenje« kolačev, kadar je žegnaje, sanke, potrebne stvari za otroke otroških vrtcev, gledališča z lutkami, krmilnice in hišice za ptice, okrašenje razreda za 28. oktober, ob prazniku rojstnega dne prezidenta ali za druge proslave. Preskrba cvetlic v vrtovih in cvetličnjakih (količi), priprava za zimo, sušenje sadja, gob in zdravilnih rastlin, in končno tudi izvrševanje zaznamkov o izkušnjah, pridobljenih pri opazovanju naravnih pojavov.

Tu — v stroki poglabljanja učne snovi raznih predmetov — so bili zastopani vzorci, predvsem za nazorni nauk in realije, dopolnjujoči enostransko izobrazbo razuma z razvojem ročnišnosti in s pozornostjo na motorični tip predstavljanja. N. pr. vzorci modeliranega sadja, gob, živali (značilni deli) in poedinih delov živalskega telesa (plavalna noga itd.). Model tlačilne in sesalne črpalke, sestavljen iz premičnih delov pobarvanega lesa, mehanika ptičje-ga kljuna in prerez strupenega gadovega zoba. Škatle za smotreno urejevanje zbirk hroščev in mineralij, sestavljeni škripci iz lepenke in deščic na stojalu. Pri nauku o toploti »papirna kača«, baloni napolnjeni s toplim zrakom (mon-golfieri). S številnimi predmeti je podan dokaz, da pridobi telo z znižanjem težišča stalen položaj. Model obločnice, narejen iz neporabnega šestila. Da pojasnijo življenje naših prednikov v zgodovini, so bili tu vzorci primitivnega orodja, posod in žar, modeliranih iz glin, husitsko orožje, vozne utrdbe in posebne originalni vzorci: kako je človek stanoval in kako stanuje. N. pr. stanovanje Eskimov, stavba na kolen, indijski stan, slamnata streha, zgradba iz debel, naše koče, seniki in podobno, kar so napravili učenci meščanske šole v Loštich iz glin in drugega materiala (slame, mladik itd.).

(Dalje prihodnjič.)

Pov. UJU izdela sedaj vlogo na odbor za molbe in žalbe narodne skupščine, glede vštetja let in izplačila plače učiteljem beguncem.

Pov. UJU se je obrnilo na merodajne kroge glede povrnitve selivnih stroškov in slučaju po razpisu dobljene službe.

Pov. UJU se je obrnilo na Glavni odbor UJU v zadevi izplačila razlike od oktobra 1923 do maja 1924 in v vseh materijalnih zahtevah, ki so bile iznešene na pokrajinski skupščini v Šoštanj.

Za gospodarsko osamosvojitve učiteljstva.

Dosedaj so se vsa društva izrekla za 100 Din članarino, da čimprej dvignemo učiteljski konvikt v Ljubljani. — Obvezno članstvo pri učiteljskem konviktu. — Sistematično izvajanje stanovskega gospodarskega programa in gesla: Podpirajmo najprej sebe!

Nova pravila »Učiteljskega konvikta v Ljubljani«.

I. Ime in sedež društva.

Člen 1. Ime društva je: »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«. Sedež društva je na kraju predsednika (sedaj Cerkle pri Kranju).

II. Namen in delokrog društva.

Člen 2. Namen društva je: zgraditi v Ljubljani lastno posloj za zavod pod naslovom »Učiteljski konvikt«, omogočiti s tem sinovom in hčerkam učiteljskih rodbin pravih društvenih članov študij na zavodih v Ljubljani pod strogim nadzorstvom in s celotno oskrbo po primernih cenah ter po možnosti nuditi podeželskemu učiteljstvu prenočišča v zavodu.

Po možnosti naj se pridobi s tem tudi sedež in poslovne lokale UJU — poverjeništvu Ljubljana, Učiteljski hranilnici in posojilnici, Slovenski Šolski Matici in drugim učiteljskim društvom in ustanovam.

V počitnicah naj bi se uporabili prostori za prirejanje socijalno izobraževalnih tečajev za učitelje.

Člen 3. Delokrog društva obsega vse kraje ljubljanske oblasti.

III. Sredstva v dosegu namena.

Člen 4. a) Redna članarina društvenikov.
b) Prispevki ustanovnikov, podpornikov, občin, zavodov, društev, raznih volil, sodnih poravnjav, glavnice učiteljskih zadrug itd.
c) Izdajanje in zalaganje knjig, slik in drugih publikacij.
d) Prirejanje sestankov, zborovanj, predavanj, javnih nastopov, cvetličnih dni, veselja, koncertov, loterij, tombol ter sličnih prireditvev.

IV. Člani so:

Člen 5. — 1. Pravi člani.
2. Častni člani.
3. Ustanovniki.
4. Dobrotniki.
5. Podporniki.
1. Pravi člani so edino učitelji in učiteljice osnovnih, meščanskih, strokovnih in njim sorodnih šol oziroma njih vdove, ki redno plačujejo po običnem zboru določeno članarino.
2. Častni člani so oni, ki so si pridobili posebnih zaslug za zgradbo učiteljskega konvikta.
3. Ustanovniki plačajo Din 2500 enkrat za vselej.
4. Dobrotniki plačajo Din 1000 enkrat za vselej.
5. Podporniki prispevajo poljubne darove. Ustanovniki in dobrotniki plačajo vsoto naenkrat ali v obrokih tekom enega leta.

V. Pravice in dolžnosti pravih članov.

Člen 6. a) Pravice:
1. Vsak pravi član ima aktivno in pasivno volilno pravico ter se sme udeleževati vseh društvenih zborovanj, prireditvev in občnih zborov ter pri njih aktivno sodelovati.
2. Otroci in sirote pravih članov imajo pravico do vsprejema v zavod.

Pov. UJU se je obrnilo na merodajne kroge glede povrnitve selivnih stroškov in slučaju po razpisu dobljene službe.

Pov. UJU se je obrnilo na Glavni odbor UJU v zadevi izplačila razlike od oktobra 1923 do maja 1924 in v vseh materijalnih zahtevah, ki so bile iznešene na pokrajinski skupščini v Šoštanj.

Pov. UJU se je obrnilo na merodajne kroge glede povrnitve selivnih stroškov in slučaju po razpisu dobljene službe.

Za gospodarsko osamosvojitve učiteljstva.

Dosedaj so se vsa društva izrekla za 100 Din članarino, da čimprej dvignemo učiteljski konvikt v Ljubljani. — Obvezno članstvo pri učiteljskem konviktu. — Sistematično izvajanje stanovskega gospodarskega programa in gesla: Podpirajmo najprej sebe!

Nova pravila »Učiteljskega konvikta v Ljubljani«.

3. Pravi člani imajo v istem zavodu, ako je prostora, pravico do prenočišča.

4. Pravi člani obdrže pravice in dolžnosti napram društvu tudi v slučaju preložitve v drugo oblast.

5. Sirote pravih članov obdrže pravico do vsprejema v zavod, ne da bi plačale letno članarino.

b) Dolžnosti:

1. Vsak pravi član je dolžan redno plačevati po običnem zboru določeno članarino.
2. Vršiti društvene in odborniške dolžnosti.
3. Moralno podpirati društveno delovanje.

VI. Pravice do vsprejema otrok v zavod.

Člen 7. — 1. Gojence vsprejema upravni odbor.

2. Prednost imajo otroci onih pravih članov, ki so že daljšo dobo včlanjeni v društvu.

3. Predvsem pridejo v poštev sirote brez očeta in matere, nato sirote brez očeta, nadalje oni, ki imajo samo očeta, končno zlasti otroci onih članov, ki imajo veliko družino in žive v težjih krajevih in osebnih razmerah.

4. Vsak član ima pravico oddati v zavod po enega otroka, v ugodnih slučajih več.

VII. Uprava konvikta.

Člen 8. — Društvo upravlja:

1. Upravni odbor.
2. Nadzorstveni odbor.
3. Občni zbor.

VIII. Upravni odbor.

Člen 9. Upravni odbor sestoji iz 9 (devet) pravih članov in sicer iz predsednika, podpredsednika, tajnika, blagajnika in 5 odbornikov, ki jih izvoli občni zbor za dobo enega leta. Večina t. j. 2/3 odbora tvorijo člani, ki so nameščeni na dežel.

Poslovanje odbornikov je častno in brezplačno.

Člen 10. Delokrog upravnega odbora:

1. Sklicovanje občnega zbora in izvrševanje sklepov občnega zbora.
2. Upravljanje društvenega zaklada.
3. Vsprejanje članov.
4. Pregledovanje društvenih računov in poračunov ter predlaganje teh v odobrenje občnemu zboru.
5. Poročanje o delovanju društva na občnem zboru.
6. Razpravljanje o predlogih članov in stavljanje uvaževanja vrednih predlogov občnemu zboru v razpravo, odnosno v odobrenje.
7. Upravni odbor je sklepčen, ako je navzočih pet članov. Pri enakem številu glasov odloča predsednik. Sklepa se z nadpolovično večino.

Člen 11. Poslovanje funkcionarjev upravnega odbora:

1. Predsednik sklicuje in vodi redne odborne seje, najmanj vsako četrtletje enkrat, izredno, če to zahteva vsaj pet članov odbora. Sklicuje in vodi občni zbor ter zastopa društvo na zunanji. On podpisuje s tajnikom vse spise,

niegov pa bode še dolgo živel med njegovimi učenci, tovariši ter mnogobrojnimi prijatelji in znanci.

Dragi Tinče, junak dela in življenja, slava Tvojemu spominu!

Tragična smrt.

Orumenelo listje pada na tla, a drevje ne umira, spravlja se le k počitku, da oživi spomlad k novemu življenju.

Milan, sin šolskega upravitelja R. Knafliča v Radvanju pri Mariboru je v 15. letu svoje starosti vzrastel v cvetočega mladeniča, da ga je bilo veselje pogledati. Letošnje jeseni pa je kot veli list odpadel s svojega drevesa v prerani grob, kjer bo čakal vstajenja k novemu lepšemu življenju.

Bil je učenec IV. razreda mariborske realke. Čutil je v sebi pogon in voljo postati v življenju v korist človeštvu; toda neki nadsvse razbrzdan součeneec se mu je vrgel, ne iz sovraštva ali zlobe, temveč iz razposajenosti usodepolno na pot.

Nekega dne mu je bil namreč v učenem odmoru za šalo podstavil odprt nož. Milan se v sode slučajno naglo nani, odskočil je s krikom, nož mu izderejo, kri teče močno iz rane. V naglici mu za-

vežejo rano z zasilno obvezo. Razbrzdana učenec ga prosi usmiljenja, naj ga ne izda profesorjem. Hudo boli rana Milana, da se mu bolečine čitajo raz obledelega obraza.

»Kaj Vam je, Knaflič?« ga vpraša profesor med poukom.

»Nekoliko slabó mi je, a je že bolje,« odgovori trpin. Njegova močno usmiljena duša ni v trpljenju izdala ne vrednega tovariša srdu učiteljskega zbora.

Doma so mu izprali in obvezali rano, ki se je kmalu zacelila — navidezno.

Toda rana je bila inficirana bodisi od noža, bodisi od nitke ali vlakna, ki je z nožem menda prodrlo v rano in v njo ostalo. Po preteku 3—4 mesecev mu je začela na nasprotni strani zaceljene rane sprejati otekati žleza. Mrzli obkladki je niso zmanjšali; bolnik je silil v bolnico, češ, tam bode preko velikonočnih počitnic ozdravil in potem nadaljeval nauke.

* Podoben slučaj se je dogodil pred približno 25 leti v Celju, kjer je neki učenec podstavil svojemu součencu kamenček, ki je prodril globoko v meso. Ranjeni je po daljšem času na posledicah umrl. Učiteljstvo naj o teh slučajih v šoli obravnava, da se podobni slučajji zabranijo. P i s e c.

dela, ki ga je izdalo ministrstvo. Tako se je oglašalo v tej množici, dasi skromno — nalik vijolici — dobro delo, ki se je prijelo in poglavalno korenine, katerih ni mogoče prezreti. Učiteljstvo je že domelo načela in pomen ročnega dela in se ne žene za zunanji efekti, za katere žanje samo pohvalo neinformirane mase, temveč mu služi kot sredstvo pri pouku. Ono skrbi, da bi delo, izvršeno v šoli, izviralo iz notranosti učenca, da bi ne bilo diktirano, kopirano po vzorcih, ampak da bi imelo izvor v psihu, ne da bi bilo popolno, kar se tiče zunanje forme, temveč da stavi deco pred razne naloge, katere bo morala v življenju obvladati; uči jih na poizkusih, spadajočih v krog raznih predmetov, pojasnjevati probleme in bistvo nastajanja in ustvarjanja. S temi vzorci je razstava znatno pridobila in bilo bi priporočljivo, da bi bili prihranjeni in postali pristopni učiteljstvu tudi izven obliža.

Prednost teh del je, da so se prilagodila popolnoma — sledeča učnemu načrtu — željam in interesom otrok, kakor jih vzbujajo delovanje naravnih vplivov raznih letnih časov in stik z ostalimi učenci, pa naj so to papirnati zmaji, aeroplani, »pečenje« kolačev, kadar je žegnanje, sanke, potrebne stvari za otroke otroških vrtcev, gledališča z lutkami, krmilnice in hišice za ptice, okrašenje razreda za 28. oktober, ob proslavi rojstnega dne prezidenta ali za druge proslave. Preskrba cvetlic v vrtovih in cvetličnjakih (količi), priprava za zimo, sušenje sadja, gob in zdravilnih rastlin,

in končno tudi izvrševanje zaznamkov o izkušnjah, pridobljenih pri opazovanju naravnih pojavov.

Tu — v stroki poglabljanja učne snovi raznih predmetov — so bili zastopani vzorci, predvsem za nazorni nauk in realije, dopolnjujoči enostransko izobrazbo razuma z razvojem ročnih zmožnosti in s pozornostjo na motorični tip predstavljanja. N. pr. vzorci modeliranega sadja, gob, živali (značilni deli) in poedinih delov živalskega telesa (plavalna noga itd.). Model tlačilne in sesalne črpalke, sestavljen iz premičnih delov pobarvanega lesa, mehanika ptičjega kljuna in prerez strupenega gadovega zoba. Škatle za smotreno urejevanje zbirke hroščev in mineralij, sestavljeni škrpici iz lepenke in deščic na stojalu. Pri nauku o toploti »papirna kača«, baloni napolnjeni s toplim zrakom (morgoliferi). S številnimi predmeti je podan dokaz, da pridobi telo z znižanjem težišča stabilen položaj. Model obločnice, narejen iz neporabnega šestila. Da pojasnijo življenje naših prednikov v zgodovini, so bili tu vzorci primitivnega orodja, posod in žar, modeliranih iz gline, husitsko orožje, vozne utrdbe in posebno originalni vzorci: kako je človek stanoval in kako stanuje. N. pr. stanovanje Eskimov, stavba na koleh, indijski stan, slamnata streha, zgradba iz debel, naše kočje, seniki in podobno, kar so napravili učenci meščanske šole v Lošticah iz gline in drugega materiala (slame, mladik itd.).

(Dalje prihodnjic.)

Tri interpelacije v korist učiteljstva od nar. posl. min. dr. Žerjava in dr. Lj. Pivka.

Za izplačilo razlike upokojujemcem iz leta 1919. — Za všteti vojnih let. — Proti zaračunavanju naravnih stanovanj za učitelje, ki jih prejema ob občin.

Narodna poslanca dr. Pivka in doktor Žerjav sta vložila na finančnega ministra dr. Stojadinovića radi izplačila dolžne diference na učiteljske penzije od 1. decembra 1919 do 31. marca 1925 sledeči upit:

»S 1. decembrom 1919 so bili učitelji s kronskimi plačami, ki so bili upokojeni med 26. avgustom in 31. oktobrom 1919 prevedeni na dinarske penzije. Stvar je bila prevedena pravilno zakonitim potom, vsi imajo v rokah dekrete, že 27. novembra 1923 je finančno ministrstvo pravilno odločilo, da pripada tem učiteljem razlika od 1. decembra 1919 dalje (glej sklep D. R. Br. 44.558, odobreno od glavne kontrole 15. aprila 1915, števil. 20.486), toda še do danes niso prejeli ničesar. Od 1. aprila 1925 dalje se jim pravilno izplačuje penzije v dinarjih, dočim izgleda, da bi trebalo vsi diferenco za nazaj, t. j. od 1. decembra 1919 do 31. marca 1925 izplačati iz oddelka »dolgovi iz prejšnjih let«.

Tu gre za same stare ljudi, ki trpe glad. Ne samo oni, temveč tudi celokupna javnost se škandalizira, da ne morejo priti do svojih pravic, posebno, ker so napravili na račun plače že skoro vsi dolgove, za katere morajo plačevati

ogromne obresti. Ker gre tu za relativno majhne vsote in je izplačilo starim ljudem sigurno častna dolžnost države, vprašava g. finančnega ministra:

1. Ali mu je znano, da navedena diferenca upokojenim učiteljem za dobo od 1. decembra 1919 do 31. marca 1925 še ni izplačana.

2. Ali je pripravljen odrediti, da se izvrši to izplačilo takoj. Prosi za pismen odgovor.

Beograd, 26. oktobra 1925.

Dr. Ljudevit Pivka l. r., narodni posl. —
Dr. Gregor Žerjav l. r., narodni posl.

Na prosvetnega ministra sta vložila imenovana poslanca interpelacijo radi všteti vojnih let učiteljem iz prečanskih krajev po kraljevi uredbi od 30. julija 1920, ker so bila ta leta priznana od pokrajinskih prosvetnih oblasti takoj po prevratu in na podlagi imenovane kraljeve uredbi, kar pa sedaj ministrstvo za prečansko učiteljstvo osporava.

Na istega ministra sta imenovana poslanca vložila tudi interpelacijo radi zaračunavanja naravnih stanovanj onim učiteljem, ki prejemajo naravna stano-

pot iz stanovanja v šolo, katero prehodi zdrav človek v 6 minutah, celo uro. Šele ko je popolnoma obnemogel, je ostal v postelji. Bolečine je prenašal mirno in brez jadtovanja, dokler ga dne 14. oktobra ni nenadoma odrešila smrt.

S svojim življenjem in delovanjem je Davorin Vodenik dajal krasen vzgled našim hipermodernim, sentimentalni mladini, ki se začne jokati, ako se ji takoj ne uresničijo fantastične sanje in katera iz gole naivnosti in neizkušenosti mrzi življenje, namesto da bi obdelovala zemljo, na kojoj jo je postavila usoda, in jo okrasila z nežno cvetko ljubezni do mladine in zapuščenega naroda.

Njegov pogreb je bil veličasten. Pred mrtvašnico so učenci IV. deške osnovne šole dovršeno zapeli ginljivo narodno pesem »Pomladi vse se veselilo«, pevci »Glasbene Matice« pa »Vigred se povrne«. Ob grobu se je po cerkvenem opravilu pokojnika s presrečnimi besedami spominjal stolni župnik g. F. Moravec, sreski prosvetni referent g. I. Tomažič je opisal njegovo življenje in delovanje, ožji tovariš g. A. Cibic se je poslovlil od njega imenom učiteljstva in učencev IV. deške osnovne šole, a pevci so sklenili žalobno svečanost s pesmijo »Blagor mu«.

Zemlja je sprejela v svoje naročje telesne ostanke blagopokojnikove, duh

vanja od občin. Mnogo učiteljev prejema stanovanje od občin tudi kot odškodnino za upravljanje šolskega posloja ali poslov pri krajnem šolskem svetu; nekatere občine dajejo stanovanje, da je več kompetentov za dotično mesto itd., ker je sploh težko sicer dobiti učitelja za dotični kraj. Vsekakor bo sedaj padla odločba, ali je sploh država upravičena zaračunavati stanovanja, ki jih daje občine in je upati, da dobimo tozadevni pravilnik.

Pov. UJU izdela sedaj vlogo na odbor za molbe in žalbe narodne skupščine.

Za gospodarsko osamosvojitve učiteljstva.

Dosedaj so se vsa društva izrekla za 100 Din članarino, da čimprej dvignemo učiteljski konvikt v Ljubljani. — Obvezno članstvo pri učiteljskem konviktu. — Sistematično izvajanje stanovskega gospodarskega programa in gesla: Podpirajmo najprej sebe!

Nova pravila »Učiteljskega konvikta v Ljubljani«.

I. Ime in sedež društva.

Člen 1. Ime društva je: »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«. Sedež društva je na kraju predsednika (sedaj Cerkle pri Kranju).

II. Namen in delokrog društva.

Člen 2. Namen društva je: zgraditi v Ljubljani lastno poslopje za zavod pod naslovom »Učiteljski konvikt«, omogočati s tem sinovom in hčerkam učiteljskih rodbin pravih društvenih članov študij na zavodih v Ljubljani pod strogim nadzorstvom in s celotno oskrbo po primernih cenah ter po možnosti nuditi podeželskemu učiteljstvu prenočišča v zavodu.

Po možnosti naj se pridobi s tem tudi sedež in poslovne lokale UJU — poverilništvo Ljubljana, Učiteljski hranilnici in posojilnici, Slovenski Šolski Matici in drugim učiteljskim društvom in ustanovam.

V počitnicah naj bi se uporabili prostori za prirejanje socijalno izobraževalnih tečajev za učitelje.

Člen 3. Delokrog društva obsega vse kraje ljubljanske oblasti.

III. Sredstva v dosego namena.

- Člen 4. a) Redna članarina društvenikov.
b) Prispevki ustanovnikov, podpornikov, občin, zavodov, društev, raznih volil, sodnih poravnjav, glavnice učiteljskih zadrug itd.
c) Izdajanje in zalaganje knjig, slik in drugih publikacij.
d) Prirejanje sestankov, zborovanj, predavanj, javnih nastopov, cvetličnih dni, veselji, koncertov, loterij, tombol ter sličnih prireditev.

IV. Člani so:

- Člen 5. — 1. Pravi člani.
2. Častni člani.
3. Ustanovniki.
4. Dobrotniki.
5. Podporniki.
1. Pravi člani so edinele učitelji in učiteljice osnovnih, meščanskih, strokovnih in njim sorodnih šol oziroma njih vdove, ki redno plačujejo po občnem zboru določeno članarino.
2. Častni člani so oni, ki so si pridobili posebnih zaslug za zgradbo učiteljskega konvikta.
3. Ustanovniki plačajo Din 2500 enkrat za vselej.
4. Dobrotniki plačajo Din 1000 enkrat za vselej.
5. Podporniki prispevajo poljubne darove. Ustanovniki in dobrotniki plačajo vsoto nankrat ali v obrokih tekem enega leta.

V. Pravice in dolžnosti pravih članov.

- Člen 6. a) Pravice:
1. Vsak pravi član ima aktivno in pasivno volilno pravico ter se sme udeleževati vseh društvenih zborovanj, prireditev in občnih zborov ter pri njih aktivno sodelovati.
2. Otroci in sirote pravih članov imajo pravico do vsprejema v zavod.

ne, glede všteti let in izplačila plače učiteljem beguncem.

Pov. UJU se je tudi obrnilo na merodajne kroge glede povrnitve selivnih stroškov in slučaju po razpisu dobljene službe.

Pov. UJU se je obrnilo na Glavni odbor UJU v zadevi izplačila razlike od oktobra 1923 do maja 1924 in v vseh materijalnih zahtevah, ki so bile iznešene na pokrajinski skupščini v Šoštanju.

3. Pravi člani imajo v istem zavodu, ako je prostora, pravico do prenočišča.
4. Pravi člani obdrže pravice in dolžnosti napram društvu tudi v slučaju premetitve v drugo oblast.

5. Sirote pravih članov obdrže pravico do vsprejema v zavod, ne da bi plačale letno članarino.

b) Dolžnosti:

1. Vsak pravi član je dolžan redno plačevati po občnem zboru določeno članarino.
2. Vršiti društvene in odborniške dolžnosti.
3. Moralno podpirati društveno delovanje.

VI. Pravice do vsprejema otrok v zavod.

Člen 7. — 1. Gojence vsprejema upravni odbor.

2. Prednost imajo otroci onih pravih članov, ki so že daljšo dobo včlanjeni v društvu.
3. Predvsem pridejo v poštev sirote brez očeta in matere, nato sirote brez očeta, nadalje oni, ki imajo samo očeta, končno zlasti otroci onih članov, ki imajo veliko družino in žive v težjih krajevnih in osebnih razmerah.
4. Vsak član ima pravico oddati v zavod po enega otroka, v ugodnih slučajih več.

VII. Uprava konvikta.

Člen 8. — Društvo upravlja:

1. Upravni odbor.
2. Nadzorstveni odbor.
3. Občni zbor.

VIII. Upravni odbor.

Člen 9. Upravni odbor sestoji iz 9 (devet) pravih članov in sicer iz predsednika, podpredsednika, tajnika, blagajnika in 5 odbornikov, ki jih izvoli občni zbor za dobo enega leta. Večino t. j. 2/3 odbora tvorijo člani, ki so namesčeni na dežel.

Poslovanje odbornikov je častno in brezplačno.

Člen 10. Delokrog upravnega odbora:

1. Sklicevanje občnega zbora in izvrševanje sklepov občnega zbora.
2. Upravljanje društvenega zaklada.
3. Vsprejemanje članov.
4. Pregledovanje društvenih računov in poračunov ter predlaganje teh v odobrenje občnemu zboru.
5. Poročanje o delovanju društva na občnem zboru.
6. Razpravljanje o predlogih članov in stavljanje uvaževanja vrednih predlogov občnemu zboru v razpravo, odnosno v odobrenje.
7. Upravni odbor je sklicen, ako je navzočih pet članov. Pri enakem številu glasov odloča predsednik. Sklepa se z nadpolovično večino.

Člen 11. Poslovanje funkcionarjev upravnega odbora:

1. Predsednik sklicuje in vodi redne odborne seje, najmanj vsako četrtletje enkrat, izredno, če to zahteva vsaj pet članov odbora. Sklicuje in vodi občni zbor ter zastopa društvo na zunaj. On podpisuje s tajnikom vse spise,

niegov pa bode še dolgo živel med njegovimi učenci, tovariši ter mnogobrojnimi prijatelji in znanci.

Dragi Tinče, junak dela in življenja, slava Tvojem spominu!

Tragična smrt.

Orumenelo listje pada na tla, a drevice ne umira, spravlja se le k počitku, da oživj spomladi k novemu življenju.

Milan, sin šolskega upravitelja R. Knafliča v Radvanju pri Mariboru je v 15. letu svoje starosti vzrastle v cvetočega mladeniča, da ga je bilo veselje pogledati. Letošnje jeseni pa je kot veli list odpadel s svojega drevesa v prerani grob, kjer bo čakal vstajenja k novemu lepšemu življenju.

Bil je učenec IV. razreda mariborske realke. Čutil je v sebi pogon in voljo postati v življenju v korist človeštvu; toda neki nadvse razbrzdani součeneec se mu je vrgel, ne iz sovraštva ali zlobe, temveč iz razposajenosti usodepolno na pot.

Nekega dne mu je bil namreč v učenem odmoru za šalo podstavil odprt nož. Milan se vsede slučajno naglo nani, odskočil je s krikom, nož mu izderejo, kri teče močno iz rane. V naglici mu za-

vežejo rano z zasilno obvezo. Razbrzdani učenec ga prosi usmiljenja, naj ga ne izda profesorjem. Hudo boli rana Milana, da se mu bolečine čitajo raz obledelega obraza.

»Kaj Vam je, Knaflič?« ga vpraša profesor med poukom.

»Nekoliko slabó mi je, a je že bolje,« odgovori trpin. Njegova močno usmiljena duša ni v trpljenju izdala nevrednega tovariša srdcu učiteljskega zbora.

Doma so mu izprali in obvezali rano, ki se je kmalu zacelila — navidezno. Toda rana je bila inficirana bodisi od noža, bodisi od nitke ali vlakna, ki je z nožem menda prodrlo v rano in v nji ostalo. Po preteku 3—4 mesecev mu je začela na nasprotni strani zaceljene rane spredaj otekati zleza. Mrzli obkladki je niso zmanjšali; bolnik je silil v bolnico, češ, tam bode preko velikonočnih počitnic ozdravil in potem nadaljeval nauke.

* Podoben slučaj se je dogodil pred približno 25 leti v Celju, kjer je neki učenec podstavil svojemu součencu kamenček, ki je prodril globoko v meso. Ranjeni je po daljšem času na posledicah umrl. Učiteljstvo naj o teh slučajih v šoli obravnava, da se podobni slučajji zabranijo.

P i s e c.